

Ραψωδία Α, στ.1-53

A. Το προοίμιο (στ. 1-7)

- Προσέχουμε τη δομή του προοιμίου της Ιλιάδας: α) **επίκληση στη Μούσα** Καλλιόπη (στ.1). Ο ποιητής έχει ικανότητες, πρέπει όμως το έργο του να είναι θεόπνευστο. β) **διήγηση** (στ. 2- 5). Πρέπει να φανεί σε γενικές γραμμές η υπόθεση του έργου, το θέμα, ο θυμός του Αχιλλέα και οι ολέθριες συνέπειές του. γ) **χρονική αφητηρία** (στ. 6). Σ' αυτό το σημείο ο ποιητής αναφέρει το όνομα του Αγαμέμνονα, που θεωρείται η αιτία του θυμού του Αχιλλέα.
- Βρείτε τα τυπικά επίθετα και τις τυπικές εκφράσεις που συνοδεύουν τα ονόματα των δυο πρωταγωνιστών
- Ποιες φαίνεται να είναι οι συνέπειες του τρομερού θυμού;
- «και η βουλή γινόταν του Κρονίδη»: βλ. σχόλια βιβλίου. Ας προσέξουμε τι υπονοεί ο ποιητής. Οι άνθρωποι στην Ιλιάδα (αντίθετα με την Οδύσσεια) δεν έχουν σε μεγάλο βαθμό προσωπική ευθύνη για τις πράξεις τους, αλλά σε πολλά σημεία τους βλέπουμε έρμαια στα χέρια των Θεών.
- Το προοίμιο, λοιπόν, σε γενικές γραμμές μας δίνει την υπόθεση του έπους.
- Σχήμα κύκλου (στ.1, στ.7)

B. Η σκηνή με το Χρύση (στ. 8- 53)

1^η ενότητα (στ. 8 -11): Θεωρείται μεταβατική, αφού ο ποιητής θεωρεί σκόπιμο να μας παρουσιάσει ποιος θεός «άναψε την έχθραν» και γιατί φαίνεται εδώ ότι πίσω από ένα σημαντικό γεγονός υπάρχει ένας θεός.

- Προσέχουμε το στοιχείο του **ανθρωπομορφισμού** (οι ομηρικοί θεοί είναι προσωποποιημένοι και με ανθρώπινες ιδιότητες: π.χ. οργή, επεμβαίνουν και επηρεάζουν τις εξελίξεις κλπ).
- Γιατί οργίστηκε ο Απόλλωνας;

2^η ενότητα (στ. 12 -22): Με ποια ιδιότητα πηγαίνει ο Χρύσης στον Αγαμέμνονα; (πατέρας και ιερέας θεού) Τι κρατάει; (βλ. σχόλια βιβλίου) Τι συμβολίζει αυτό που κρατάει;

- στ. 14: προοικονομία
- Προσέξτε τον τρόπο με τον οποίο ο Χρύσης απευθύνεται στους Αχαιούς και πιο συγκεκριμένα στον Αγαμέμνονα και το Μενέλαο (Ατρείδες) --> ευγενικός, μαλακός, νηφάλιος.
- Η δομή του λόγου του: α) προσφώνηση (στ.17) β) διπλή ευχή (στ. 18-19) γ) αίτημα (στ. 20) δ) προσφορά λύτρων (στ. 21) ε) προτροπή για ευλάβεια στο Θεό (στ. 22).
- Ο στίχος 22 είναι προοικονομία. Γιατί;
- Η αναφορά του ιερέα στο θεό, τον οποίο προβάλλει απειλητικό («μακροβόλον», «τοξευτήν»), πρέπει να τρομάζει τους Αχαιούς (έμμεση απειλή).

3^η ενότητα (στ. 23 -33): Πώς αντέδρασαν οι Αχαιοί; Γιατί;

- Προσέχουμε τη μεγάλη αντίθεση μεταξύ των λόγων του Χρύση και των λόγων του Αγαμέμνονα. Ο Αγαμέμνονας προσβάλλει, ταπεινώνει, περιφρονεί και διώχνει με απειλές τον ιερέα (άμεση απειλή). Αδιαφορεί για τη γνώμη του στρατού του και με αλαζονικό, απάνθρωπο, άπονο και σκληρό τρόπο διώχνει το Χρύση. Το μόνο που τον απασχολεί είναι το ατομικό του συμφέρον.
- Ας επισημάνουμε εδώ και την τεχνική του ποιητή: Η **ποιητική οικονομία** επιβάλλει στον ποιητή να παρουσιάσει τον Αγαμέμνονα ασεβή, εγωιστή, σκληρό και άδικο, προκειμένου να τον βοηθήσει στην πλοκή του έργου του.

4^η ενότητα (στ. 34 -43): Τα τυπικά στοιχεία μιας προσευχής: α) επίκληση, β) προσφώνηση του θεού με αναφορά στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά του, γ) υπενθύμιση προσφορών, δ) αίτημα.

- Βρείτε τους συγκεκριμένους στίχους και αναπτύξτε γραπτά την ερώτηση 4 του βιβλίου.

5^η ενότητα (στ. 44 -53): Ο Απόλλωνας αμέσως ακούει την προσευχή και ανταποκρίνεται.

- Βρείτε τις οπτικές, κινητικές και ακουστικές εικόνες που κάνουν ολοζώντανη την επέμβαση του θεού.
- Βρείτε επίσης την παρομοίωση.
- Εδώ έχουμε και τη γνωστή **επιφάνεια θεού** (ο θεός εμφανίζεται με τη θεϊκή του ιδιότητα).
- Επίσης, έχουμε το **σχήμα της κλιμάκωσης** (σκυλιά, μεγαλύτερα ζώα, άνθρωποι).
- Παράλληλα, προσέχουμε το **νόμο των τριών**.
- Τέλος, τον **αναχρονισμό** στο στ. 54: διαβάστε τα σχόλια του βιβλίου.
- Με όλα τα παραπάνω στοιχεία τεχνικής και φυσικά με το **διάλογο**, ο ποιητής μας δίνει με εξαιρετική **παραστατικότητα και ζωντάνια** την ικεσία του Χρύση, τη σκληρή και ανελέητη απάντηση του Αγαμέμνονα και τις συνέπειες της **ΥΒΡΗΣ** του!